

N:o 13.

Ank. till Riksd. Kansli den 5 April 1875, kl. 2 e. m.

Utlåtande, i anledning af väckt motion om ersättning åt för brott lagligen häktad person, hvilken sedermera befinnes oskyldig.

Uti en inom Andra Kammaren väckt, till Lag-Utskottet remitterad motion (N:o 99), har Herr *Ola Andersson* anført, att, då det kunde inträffa att den, som på lagliga grunder blefve för brott häktad, sedermera befunnes fullkomligt oskyldig, så borde det åligga staten att i dylikt fall både lemna upprättelse för den skymf, som sålunda tillfogats en samhällsmedlem, och att för förlusten af hans frihet gifva honom skäligt skadestånd i penningar; och har motionären hufvudsakligen på dessa skäl föreslagit, »att Riksdagen hos Kongl. Maj:t i underdånighet anhåller, det Kongl. Maj:t täcktes tillse i hvad mån och på hvad sätt en lagligen häktad person, hvilken sedan tydligen befinnes oskyldig till det brott, hvarför han blifvit häktad, må erhålla upprättelse och ersättning, samt derom till Riksdagen aflåta proposition.»

Enligt gällande lag må ingen för brott häktas, utan att misstanken om hans brottslighet är på sannolika skäl grundad. I de ojemförligt flesta fall derföre, då någon, som är häktad för brott, icke kan till ansvar derför dömas, har detta icke sin grund deri, att hans oskuld är klarligen uppdagad, utan är fasthellre beroende derpå, att, ehuru bevisen till hans öfvertygande om brottet oftast äro ganska bindande, desamma dock icke anses så fullständiga, att han kan, enligt vår lags stränga bevisningslära, åt saken fällas. I afseende åter på de utan tvifvel högst få fall, hvaruti, oaktadt någon varit för brott lagligen häktad, hans oskuld blifvit uppenbar i följd af den motbevisning, som han till upphäfvande af giltigheten utaf de skäl, hvarpå häktningståtgärden sig grundat, förmått åvägabringa, så gifver staten genom det domstols-

beslut, hvarigenom den tilltalade från brottet frikännes, ett offentligt erkännande om denna hans oskuld och lemnar såmedelst för den skymf, som genom häktningen skulle honom tillskyndats, i formelt hänseende all den upprättelse, hvaraf staten är mäktig; och, hvad derefter angår statens ifrågasatta ersättningsskyldighet för häktningssätgardens ingrepp i den personliga friheten, så kunde väl synas, att billigheten under sistnämnda förhållanden talade därför; men häremot torde å andra sidan kunna erinras, att berörda preventiva polisätgard har sin grund och sitt berättigande i nödvändigheten att upprätthålla allmänna rätts-säkerheten, och att en hvar, som åtnjuter skydd af samhällets lagar, måste underkasta sig dessa lagars tillämpning, äfven om han derigenom, till följd af det ofullkomliga i allt menskligt och således äfven i den menskliga samhällsordningen, någon gång kan bliwa oskyldigt lidande.

Härtill kommer, att då, såsom erfarenheten ådagalagt, en och annan till och med begått brott, blott och bart för att komma i åtnjutande af det uppehälle, som fängelset erbjuder, så kunde befaras, att ett lagstadgande i den af motionären angifna syftning mången gång skulle blifva en farlig lockelse för nödstälda personer att på skenbart giltige, men i sjelfva verket uppdiktade skäl låta inmana sig i häkte för att derigenom åtkomma den godtgörelse för frihetens förlust, som möjligen kunde vara att af staten förvänta.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt, får Utskottet vördsamt hemställa,

att omförmälda motion ej måtte till någon Riksdag us
ätgard föranleda.

Stockholm den 5 April 1875.

På Utskottets vägnar:

ERIC SPARRE.

Herrar *Sven Nilsson* och *Anders Persson* hafva begärt få antecknadt, att de icke i beslutet deltagit.